

Ikäohjelma Digitaalisuus

21.4.2022

Toimenpiteet digipalvelujen käytön lisäämiseksi ikääntyneiden arjessa 1

Mahdollisuudet digitaalisuuden lisäämiseen

- Lisätään terveysaseman etävastaanottoja ja tuetaan edelleen Maisa.fi-palvelun käyttöä (uudet ominaisuudet)
- Mahdollistetaan ikääntyneille digitaitojen kehittäminen
- Kehitetään liikunnan, vapaa-ajan ja kulttuurin palvelutarjontaa digitalisaation avulla
- Kehitetään Kauniaisten digituen kokonaisuutta ja verkostoa kattavamiksi ja ikääntyneille saavutettavaksi
- Rakennetaan Kauniaisten verkkosivuille ikääntyneiden tietopaketti, johon koottuna kattavasti tietoa palveluista, toiminnoista ja tilaisuuksista
- Otetaan käyttöön nk. KATI-malli

Jo toteutetut toimenpiteet

- Kartoitettu digituen verkosto ja eri tukimallit
- Kauniaisten kotisivuille on rakennettu Granin digituki-kokonaisuus, joka sisältää digitaito- ja digiturvallisuus verkkosivut.
  - Digitaito-kokonaisuus sisältää mm. oppimistehtäviä
  - Sivustolla on palautelaatikko
- Jatkuva yhteistyö seniorijärjestöjen ja kirjaston kanssa digitukeen liittyen
  - Espoon Seniorinetti ollut toiminnassa jo usean vuoden
- Esitykset senioriyhdistyksiä kokouksissa ja vanhusneuvostossa liittyen mm. digitukeen ja Maisa.fi-palvelun käyttöön
- Senioritukihenkilöt: Erkki Ylitalo ja Kaj Kankaanpää
- Maisa.fi-palvelun käyttöönoton tukeminen ja kampanjointi

Toimenpiteet digipalvelujen käytön lisäämiseksi ikääntyneiden arjessa 2

Kyvykkyys ja tukeminen

- **KATI-toimintamallin** käyttöönotto ja sen eri vaiheiden jalkauttaminen henkilöstölle
  - Kokeillaan toimintamallia, jossa senioreille viedään laitteiden käyttökoulutusta ja tutustumista heidän luokseen esim. osana kotihoitoa
- **Millainen digikäyttäjä olet?**
  - Testin avulla selvitetään kykykäyttää digipalveluja ja kirjataan se hoitosuunnitelmaan. Näin saadaan selville kauniaislaisten ikääntyneiden digikyvykkyys ja kenelle digipalveluja voidaan suositellaan ja kenelle ei.
- **Tieto digitaalisista hyvinvoinnin palveluista** ml. ennaltaehkäisevät digipalvelut
- **Laitekokeilut** Villa Bredassa ja kirjastossa. Yhteisöpelien esittely laitekokeilujen yhteydessä.
- **Digipalvelujen käyttöönotto** esim. HSL-sovelluksen käytön tukeminen

Käytettävyys

- **Käytettävyyden arviointi seniorijärjestöissä:** soten nykyisten digipalveluiden käytettävyyden arviointi ja jatkokehitysideat

Osallisuus

- **Keskustelupiirit** eri aiheista
  - Miten pärjäisit arjessa paremmin?, Voiko teknologiasta olla jotain hyötyä hyvinvointisi kannalta?
- **Ideapuu** Villa Bredaan ja kirjastoon: mitä sinä kaipaavat?
- **Kyselyt** (esim. paperiset ja Webropol)
- **Ideaseinä** ikääntyvien sivustolle
  - Sote-ammattilaisille voidaan myös perustaa ”seinä”, johon voivat antaa ideoita, miten digitalisaatiolla tuetaan hyvinvoivaa ikääntymistä

Liikunta ja yhteisöllisyys

- **Etäjumppa:** ohjaaja Villa Bredassa, live ja tallenne verkkosivuille
- **Keskustelualustat** ikääntyneille

Miten digitaalisuuden etenemistä voidaan seurata ja arvioida?

Teknologioiden käytön seuranta

- Onko laitteita käytetty?
- Mitä laitteita on käytetty? Mitä laitteita ei käytetä?
- Kuinka usein laitteita käytetään?
- Miksi laitteita ei ole käytettyä?
- Miten laitetta on käytetty?
- Onko saatu tarpeeksi ohjausta ja opastusta? Keneltä on saatu opastusta?
- Osaako lähin sote-ammattilaisesi auttaa laitteiden käytössä?
- Mistä pidät sähköisissä palveluissa? Mistä et pidä sähköisissä palveluissa?
- Millaisia palveluita kaipaavat?
- Missä tarvitset lisää osaamista?
- Mikä sinua huolestaa?
- Kehitysideoita?

SOTEn digipalvelut

- Omakanta.fi (omat terveystiedot)
- STAR-terveystarkastus ja valmennukset
- Terveys- ja riippuvuustestit
- Tietopankit
  - Terveyskylä.fi
  - Duodecim.fi (Käypä hoito-suositukset)
  - Terveyskirjasto.fi
- Korona
  - Koronarokotusaika.fi
  - Koronabotti.hus.fi
  - Koronatietoni.fi
  - FINENTRY.fi
- Influenssarokotuksen ajanvaraus
- Etävastaanotto

<https://www.kauniainen.fi/hyvinvointi-ja-terveys/oma-hyvinvointi/>

Maisa.fi-asiointiportaali

Maisa.fi-palvelu on käytössä sosiaali- ja terveystietopalveluissa.

Maisa on Apotti-järjestelmää käyttävien kuntien ja HUS:n maksuton ja suojattu digitaalinen kanava ammattilaisen ja kansalaisen välillä.

Maisan avulla voit seurata, vastaanottaa ja tiedustella terveytesi liittyviä asioita turvallisesti tietokoneellasi tai vaikka kännykällä.

Maisa on tällä hetkellä sujuvin tapa olla yhteydessä Kauniaisten terveysaseman vastaanotolle. Tavoitteenamme on vastata kaikkiin viesteihin virka-aikana tunnin sisällä.

Yhteydenotoista jo 36 % tehdään Maisan kautta.

Tavoitteena on, että yhä suurempi osa yhteydenotoista tapahtuisi sähköisesti!

Digipalveluiden käyttöönoton vaiheet

Henkilöstön digiosaaminen on avainasemassa kuntalaisten digipalveluiden käyttöönotossa

Ammattilaisen tulisi tunnistaa Kauniaisten tarjoamat sähköiset palvelut

Oman ammattilaisen tulisi osata neuvoa ja ohjata palveluiden käytössä

Ammattilaisen tulisi osata suositella asiakkaalle sähköisiä toimintatapoja asiakkaan kyvykkyydet huomioiden

Ammattilaiset kehittävät ja ideoivat palveluiden käyttöä (Intran ideaseinä)

Ammattilaisen vastuu asiakkaan digikyvykkyyden kirjaamisesta asiakas- ja potilastietojärjestelmään

Digituen kivijalat

Granin digituki –sivusto

Oppaat itseopiskeluun (Maisa.fi-palvelun kartta ja käyttöohje)

Kirjasto

- Seniorinetti-ryhmä ilman ennakoilmoittautumista. Et tarvitse omaa laitetta!
- Henkilökohtainen digiopastus (ajanvaraus ja walk-in). Maksuton!

Granin Lähiapu

- Vapaaehtoisten IT-tukitarjonta ja kesänuorten opastukset. Myös kotona!

Enter Senior ry

- Uudellamaalla toimiva tieto- ja viestintäteknikasta kiinnostuneiden ikäihmisten yhdistys. Henkilökohtaista ja maksutonta opastusta. Ikäihmiset opastavat ikäihmisiä. Voit myös itse liittyä digiopastajaksi!

Kansalaisneuvonta (DVV)

- Kansalaisneuvonta opastaa oikean viranomaisen luo ja neuvoo palvelujen käytössä. Asiointi puhelimitse, chatissa, sähköisellä lomakkeella, sähköpostitse, etäyhteydellä tai tekstiviestillä. UKK Suomi.fi-palvelusta!

Kirjaston digituki

Kirjaston henkilökohtaisen digituen kautta saat neuvoja ja apua tietokoneen, matkapuhelimen, tabletin tai muun mobiililaitteen sekä sähköisten palvelujen käyttöön.

- Verkkosoinnin opastus
- Sovellusten asentaminen ja käyttöönotto

Kirjaston digineuvoja
Julian Seppänen

Yhteystiedot Tilavaraukset Kartat

Kauniainen Hae sivustolta ...

Asuminen ja ympäristö ▾ Hyvinvointi ja terveys ▾ Varhaiskasvatus ja koulutus ▾ Kulttuuri ja vapaa-aika ▾ Kaupunki ja p...

Etusivu > Kaupunki ja päätöksenteko > Granin digituki

Granin digituki

Mikä ihmeen digituki?

Digituella tarkoitetaan sähköisen asioinnin, sähköisten voimien vaihdella verkkosoinnin opastamisesta sovellust voit saada neuvoja ja apua tietokoneen, matkapuhelin

Seuraavat kehitysvaiheet

- Verkkoturvallisuus
- Senioreiden oma sivu
- Palautelaatikko
- Oppimistehtävät

KATI-toimintamalli

Kotona asumista tukeva teknologia - kansallinen toimintamalli ja tietojärjestelmät

- Kansallinen KATI-toimintamalli ja tietojärjestelmäkokonaisuus tukevat **teknologian hyödyntämistä ikäihmisten kotona asumisessa** itsenäisestä käytöstä kotihoidon järjestämiseen.
  - KATI-malli pohjautuu kotihoidon työprosessiin ja esittää asiakkaan palvelupolkua, johon on sisällytetty teknologian hyödyntäminen eri vaiheissa. Malliin kuuluu myös **itsenäisen käytön tukeminen jo ennen asiakkuutta**.
- Malli helpottaa teknologian laajaa käyttöönottoa ja systemaattista vaikuttavuuden tutkimusta.
- KATI-ohjelma toteutetaan vuosina 2020–2023, alueelliset KATI-hankkeet toteutetaan vuosina 2021–2022.
- <https://innokyla.fi/fi/kokonaisuus/kotona-asumisen-teknologiat-ikaihmisille-kati-ohjelma>

Kati-mallin sisältö 1

Toimintakyvyn omatoiminen ylläpito

- Kansalainen saa tietoa ja tukea teknologian hyödyntämiseen verkkopalveluista ja hyvinvointipalveluita tarjoavilta tahoilta (mm. terveyskeskus, työterveys). Keskeisiä teknologioita ovat sähköiset itsehoitopalvelut, oirearviot, riskitestit ja hyvinvointia ja osallistumista tukevat sovellukset ja palvelut.
  - **Esimerkkejä:** Kauniaisten verkkosivujen Oma hyvinvointi –sivusto
- Sote-ammattilaisten osaaminen
  - **Esimerkkejä:** Apotin Maisa.fi-ohjaustunnit: ennen asiakkaiden käyttöönottoa järjestettävä valmennuksia ja ohjausta henkilöstölle, jotta he osaavat neuvoa ja suositella digipalveluja.

Neuvontapalvelut

- Kansalainen ja hänen omaisensa saa palveluneuvonnan lisäksi tietoa ja apua teknologian ja sähköisten asiointipalvelujen käyttöön, tai ohjausta kolmannen sektorin järjestämään palveluun vastaavan tiedon saamiseksi.
  - **Esimerkkejä:** Granin Lähiavun ja seniorijärjestöjen vapaaehtoiset, digituen eri tukimallit, osaava ja neuvova henkilöstö terveysasemalla ja Villa Bredassa.

Palvelutarpeen arviointi

- Osana kattavaa palvelutarpeen arviointia kartoitetaan myös asiakkaan hyödynnettävissä oleva teknologia ja asiakkaan kyvykyys käyttää sitä. Myös omaishoitajan tai muun läheisen teknologiavalmius olisi hyvä tietää.
  - **Esimerkkejä:** Asiakassuunnitelmaan kirjataan kuvaus asiakkaan käyttöön tulevasta teknologiasta ja siihen liittyvistä tarpeista, kuten käyttöopastuksesta.
  - **Esimerkkejä:** Millainen digikäyttäjä olet? Testin avulla selvitetään kyky käyttää digipalveluja ja kirjataan se hoitosuunnitelmaan. Näin saadaan selville kauniaislaisten ikääntyneiden digikyvykyys ja kenelle digipalveluja voidaan suositellaan ja kenelle ei.

Kati-mallin sisältö 2

Hallinnollinen päätöksenteko

- Hallinnolliseen päätöksentekoon sisältyvät päätökset asiakkaalle myönnettävistä palveluista ja niihin liittyvistä maksuista, ml. omavastuu kotona käytettävien laitteiden kustannuksista. Asiakkaan taloudellinen tilanne ja vaihtoehdot (teknologia) kustannusten kattamiseen selvitetään. Lisäksi selvitetään asiakkaan vastuut laitteen käyttämisestä.
  - **Esimerkkejä:** Ikääntyneiden omien laitteiden kartoitus, voidaan käyttää jo seniorin olemassa olevaa teknologiaa, jos omistaa esim. älypuhelimien/iPadin/tietokoneen.
  - **Esimerkkejä:** Kaupungin yhteistilaus ikääntyneille sopivista laitteista.

Palvelujen tuottaminen

- Palvelujen tuottamisen prosessiin kuuluu laitteiden ja ohjelmistojen toimitus asiakkaan käyttöön, teknologian käytön opastus, tarvittavat suostumukset sekä tarvittaessa avustaminen käytössä, huollossa ja vikatilanteiden hoitamisessa. Laitelogistiikka ja ylläpito voidaan järjestää eri tavoin ja nämä vastuut voidaan kirjata myös asiakassuunnitelmaan.
  - **Esimerkkejä:** Henkilöstön digiosaamisen kartoitus. Henkilöstön osaaminen ja koulutus laitteiston käytössä ja neuvonnassa.

Palvelutarpeen uudelleen arviointi

- Palvelutarpeen uudelleenarvioinnin yhteydessä varmistetaan, että teknologia on tehokkaassa käytössä. Jos teknologia ei sovellu asiakkaalle, se palautetaan ja mahdollisesti korvataan muulla ratkaisulla. Jos asiakas tarvitsee lisäohjausta teknologian käytössä, on sovittava, miten se toteutetaan.
- Teknologian käytön päättyessä tulee huolehtia siitä, että laitteet palautuvat omistavan organisaation hallintaan ja ovat osoitettavissa muille käyttäjille.
  - **Esimerkkejä:** Digikartoitus kyselyin ja keskusteluin.